

Titel: Svar paa Karen Maria Dveters merkværdige Brev, [...]

Citation: "Svar paa Karen Maria Dveters merkværdige Brev, [...]", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 8*, L.N. Svare, 1772, s. 1.
Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_008-shoot-workid2_008_005.pdf (tilgået 05. december 2021)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 8

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

[↩](#)

Svar
paa
Karen Maria Dveters merkværdige Brev,
som blev funden paa Veyen imellem Kronborg
og Helsingør.
Med Devise:

Dig har jeg ei forført.

Kiøbenhavn, 1772.

Trykt hos Lars Nielsen Svare

boende i Skindergaden i No. 76.

[2](#)

[3](#)

Deres Skrivelse er mig rigtig i Hændekommen, jeg har læst den, og jeg kan slutte mig til af Stilen og rigtig nok see, at den maae være skreven af et Fruentimmer.

De behager i sit Brev at kalde sig Karen Maria Dveter, det Navn har jeg aldrig kiendt, langt mindre deres Person.

[4](#)

Brevet har jeg dog læst, og da jeg havde læst det, holdte jeg i Førstningen for, at det var unødvendigt at besvare det, men da jeg eftertænkte, et Fruentimmer havde skrevet dette selvsomme Brev, tænkte jeg dog at besvare nogle af dets Latterligheder.

Først maae jeg sige dem, at havde de da de tog sig for at skrive dette Brev, taget fat paa noget andet, som de bedre forstod som et Fruentimmer, saa havde de ei røbet deres indbildte Fornuft, dumme Forstand, utidige Vid og deres daarlige og tillige dristige Omdømme.

Hvad ellers deres Brev er angaaende, da finder jeg meget Modstridende i det, deres Skrivemaade, følgelig og deres Tænkemaade har ei altid været eens, den har været temmelig ustadig, og røber rigtig nok en dum Fruentimmer-Stiil; thi snart har den været hoi, snart lav, snart lugter den af, Bebreidelse, snart smager den af Medlidenhed, nu trøster de, nu truer de, snart befaler de i en haard Tone, snart formaner de af et kierligt Hierte, snart ynker

[5](#)

de, snart skiænder de, alt dette røber en stor Ustadighed hos dem, som de skulde have iagttaget førend de skrev deres Brev.

De først i Brevet, efter at de have kaldet Mig deres Ven, beskylder mig for snarere at have været deres Fiende og nedrige Forrædere. Hvilke Bebreidelser! og hvor kan de give mig dem? da de i deres hele Brev ei

formaaer at anføre et eeneste gyldig Beviis, og om, de endskiønt kunde synes at anføre nogle, saa ere de dog saa underlig og latterlig anførte, at om de endskiønt vilde sætte fornuftige Dommere, kunde ingen af de Beviser, de anfører, være kraftige nok til reent at fælde mig, da de ere saa modstridende anførte.

Det er ellers en meget artig Beskrivelse, de gi'r paa sig selv som et Fruentimmer, da de giver en almindelig Beskrivelse paa et Fruentimmer, just ved disse Ord: Jeg som et Fruentimmer, det er at sige x.

Følgelig, naar man efter deres Beskrivelse vil spørge: Hvad et Fruentimmer er? bliver Svaret:

[6](#)

Det er en Skabning, som endog i de heftigste Forførelsens Storme besidder det fornemste Fruentimmer-Smykke, den Dyrebare Uskyldighed.

De siger Da, de er saadan en Skabning der besidder endnu & c. og strax bag efter kalder de sig et næsten forført Fruentimmer, som har Dyden til sit Skiold og Æren til sit pantser. Hvorledes kan de da kalde sig et næsten forført Fruentimmer?

Mig synes, at, om de havde sagt: et Fruentimmer, som har været nær ved at skulde blive forført, havde det blevet forstaaeligere, allerhelst da de legger til: som har Dyden til sit Skiold, og Æren til sit pantser & c., og naar de har det, hvor kan de da kalde sig et næsten forført Fruentimmer? og naar jeg da ikke har forført dem, hvortil tiener da disse Bebreidelser.

Da de nu siger, de er ikke reent forført, hvad er det da, maae jeg spørge, som de kalder den første Uskyldighed, jeg med Mørkhe-

[7](#)

dens Aander har skuldet føre dem ud af, og som de siger, et ærekiært Fruentimmer alle Tider maae have sig forbeholden; de siger, de har endnu Dyden til sit Skiold og Æren til sit Pantser, hvad er det da for Uskyldighed, de er berøvet, og naar har de Timer været, som de tænker paa, de er blevet den berøvet?

Hvad er derfor en Uskyldighed, som de kalder den første? og hvor mange Uskyldigheder har de da?

Hvad er det for nogle latterlige Spørsmaal de giver mig? jeg finder det ufornuddent at besvare dem alle, dog vil jeg besvare nogle, og det uden at jeg har nødig at skifte Couleur, som de har behaget siden at sige.

De maae nok være et meget gudfrygtigt Fruentimmer, siden de allerførst begynder at tilspørge mig i min Religions-Sag, naar de spørger, hvor mange Aar det er siden, at jeg ganske tabte af mit nedrige Hierte al Høyagtelse og Ærbødhed for Religionen.

[8](#)

Jeg veed snart ikke, om dette Spørsmaal gøres nødig at besvares dem, allerhelst da de siden i deres Brev gi'r mig Navn af at være en Frietænker, der skulde have skrevet frie Tanker til Kongen af Dannemark. De maae nok ikke have de rette Tanker om en Frietænker; thi jeg veed ikke hvorfor de spørger om Tiden, hvor længe der er siden & c., og hvad Ret har de til at spørge mig derom? en Frietænker er ei bunden til nogen Religion, om jeg nu skal være en Frietænker, som de behager at give mig Navn af, kan det jo være dem lige meget, hvor mange Aar der er siden.

Dog jeg kan troe, de har maaskee tænkt, at jeg havde Religionens Satser inde tilforn, men nu har forglemt dem. Men de kan være forsikret paa, jeg ved dem endnu.

Jeg maae da i Steden for at svare, spørge: Hvad berettiger dem vel til at forlange Svar af mig i min Religions-Sag? er de bleven Catheket og er der ingen mere Lærde til, de kunde bedre spørge mig i denne Sag, end de, som et Fruentimmer?

[9](#)

De spørger om min udskejende Vandel,

& c. Jeg svarer: enten den er skeet i min Faders Huus eller uden fore, vil der sige noget, naar det er skeet, og mon det ei kan være

dem lige meget? er den skeet, maae jeg lide derfor, og Bekiendelsen paa hvad Tid den er skeet, kan intet redde mig; altsaa er dette Spørsmaal med flere unyttigt.

De er saa dristig og spørger videre: om jeg har været min egen Forførerere, efter andre har forført mig.

Jeg svarer: hvorfor spørger de mig om det, og hvem har sat dem til, som et Fruentimmer, at være min Dommere, de maae vise mig større Beviis til den Ret, de indbilder sig at have, førend jeg har nødig at gjøre min Bekiendelse for dem, og svare paa dette Spørsmaal.

Hvad alle de andre Sporsmaal af samme Dei, som der kommer efter, er angaaende, da holder jeg det for unødvendigt at besvare dem, siden de siger, de er ingen Hore, og naer de

[10](#)

ikke er det, kunde de og gjerne have sparet deres Umage i denne Materie; thi hvad kommer Horerne dem ved?

Hvad er det for en Snak de siden kommer med? eller hvad er det for en forunderlig Stiil de fører, naar de for Exempel siger:

Deres Hierte allerede taget med Fordeel af de fæle Laster, har uden Tvivl allerede gjort dem utilgiængelige & c. Disse 2 sidste Ord forstaaer jeg ikke, uden de bedre forstaaer at forklare dem for mig. Maaskee det og kan være en Trykfeil.

Deres Tanker, som de siger, naar de ere trykte, vilde de lade indbringe i Castellet til mig. Jeg har og læst dem trykte, men jeg synes det var nok, naar de vare skrevne, de knude altsaa gjerne have sparet deres Ulejlighed med at lade dem trykke, da jeg ingenlunde er bleven oplyst ved dem.

De skriver, at de vil fornøye sig over deres haste Umage, ifald de kunde bringe mig til Eftertanke, men de kunde gjerne have sparet

[11](#)

den Umage; thi den Eftertanke, de har kundet bringe mig til, har været denne, at da jeg havde læst dem, befandt jeg, de vare kuns daarlige og usammenhængende skrevne, saa De for deres Ypperligheds Skyld gjerne kunde have sparet den Umage at lade dem trykke.

De skriver fremdeles videre, og siger: at de ikke vil opkradse mine Ulykkers Saar. O nei! ingenlunde kan de heller det; hverken kan deres Opkrasning saare mig, ei heller er Deres Forestilling saa levende (som de behager at kalde den) at den kan tiene mig til nogen langt mindre en hastig Forbedring og bedre Sindsforfatning end den, jeg er i.

De taler om Frietanker, jeg skulde have tilsendt Kongen af Danmark, men de har nok ventelig opspundet dem selv og sammensmeddet dem.

De siger videre, at jeg synes at tvivle paa om der er Ret eller Uret til, havde jeg haft enten ingen, eller en blind Kundskab om Ret eller Uret, da havde jeg ei saa længe kun-

[12](#)

det soutinere mig iblant saa mange Fornuftige, som jeg endda gjorde.

Den Bog de ellers kommer frem med og, citerer noget underlig Tøi af, kan jeg bevidne jeg aldrig har læst, jeg vil derfor ingenlunde tvivle paa, den jo gjerne kunde komme i deres Hænder, siden den aldrig har været i mine, og jeg har aldrig seet den, langt mindre misbrugt den til min Haandbog, som de siden behager at sige; jeg vil altsaa ei opholde mig over det, de anfører af den.

Den er ellers meget lærerig paa Historie og Geographie, men om alt det, som er anført i den kan være rigtig, overlader jeg til de høyere Lærde, som har bedre Indsigt i slige Videnskaber.

Hvad de ellers har anført af deres ypperlige Bog, siger de, er Bevis nok paa, at der er Ret og Retfærdighed, Straf og Belønning til, saavel her som hisset. Men de Beviser, de anfører, kunde nok have været bedre, og om de endskiønt havde været bedre,

[13](#)

saa har jeg vidst dem for lang Tid siden, og maaskee førend de, den Tanke er mig allerede Indpræntet fra spæde Ungdom af. Jeg har ingenlunde kaldet det i Tvivl, saa de gjerne kunde have sparet deres Umage, at fremkomme med slige Beviser.

Tys nu! Eins von Beyde. Dette Tydske har de nok flikket ind for Eftertryks Skyld, eller maaskee de vil lade mig vide, at de er det Tydske Sprog mægtig, mig synes dog, det havde ladet ligesaa smukt, om de havde skrevet dette paa Dansk, saavel som alt det andet.

De kommer med en Expression og siger: Hvor jeg har kundet være saa snydedum & c. Nu maae jeg bruge samme Ord til dem og spørge: Hvor har de kundet skrive saa snydedumt er Brev, som røber intet andet end latterlige Bebreidelser og dumme Riygter.

Deres Raad, de skulde have givet mig angaaende Dannemark, veed jeg vist, jeg ei nogensinde har hørt, og, om jeg endskiønt havde hørt dem, da kan de være vis og forsikret

[14](#)

paa, jeg ei havde givet saa latterlig og ufornuftig et Svar, som de anfører, der skulde været faldet af min Mund.

Jeg kalder det latterlig og ufornuftig, og det bliver det virkelig og for alle Fornuftige.

Først raisonerer de om et Menneske der er paa Ondskabs Vei, roser sig deraf og søger at komme endnu videre paa samme Vei, han kommer og videre, og tilsidst da han er kommen alleryderst ud paa denne Ondskabs Vei, rakte Lykken ham Ærens palmegrene. Mon Dette ei er latterlig.

Naar en Ugudelig og Ondskabsfuld kan sige, at han faaer NB. Ærens palmegrene for sin Ugudelighed og store Ondskab, hvad skal da de vente sig, som lægger Vind paa Dyd?

At der jo er ugudelige og ondskabsfulde Mennesker til, kan ingen nægte, jeg nægter det heller ikke, men at Lykken skal rekke dem Ærens Palmegrene, naar de er steget op til den højeste Grad af Ondskab, det kan jeg ikke begribe.

[15](#)

Naar Lykken skulde have rakt mig Ærens Palmegrene for min Ondskab, da maae alle de som har været om mig, enten ikke været saa fornuftige at kunde hindre mig i min Lykke, eller saa blinde at de ikke kunde see min Ondskab, for hvilken jeg tilsidst nu skulde allerede have faaet Ærens palmegrene.

Da jeg nu ikke har gjort noget Skaar i deres Ære, som et Fruentimmer, da de siger først, at de besidder det fornemste Fruentimmer-Smykke og den dyrebare Uskyldighed, og siden at de har Dyden til sit pantsers, hvad giver dem da Rettighed til, maae jeg spørge, eller hvad har bevæget dem til at skrive sligt et bebreidende Brev.

De siger, de er ikke forført, men De kalder sig et næsten forført Fruentimmer, er de ikke forført, da burde de takke Himmelen og et evigt Forsyn, som har bevaret dem, i det Sted De glæder sig over mig og giver mig saa mange latterlige Bebreidelser.

[16](#)

Det lader ikke, som deres Formaninger skeer af den rene Kierlighed, men af pure Had, og jeg skulde snart tænke, at de var vred over, at jeg nu er betaget al Frihed og Lejlighed til at bedrage det mere.

Jeg maae da tilsidst slutte og sige, at naar det Fruentimmer Karen Marie Dveter, som jeg ikke kiender af Navn, langt mindre af Person, skriver mig til oftere, da maae hun fremkomme med mere fornuftige, mere vigtige og mere gyldige Aarsager til de Bebreidelser, hun angiver, og da hun har skrevet et Fruentimmer-Brev, er hun som et Fruentimmer bleven besvaret.

Jeg vil da slutte med hendes egne Ord og bede hende, hun og omvender sig i rette Tide og skriver bedre, paa det hun i Fremtiden ei skal gjøre sig latterlig ved at skrive flere saadanne Breve.